

Erdély és Bánság kis- és középiparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egy-ülve a timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász”-al.

„Tiszteld a tisztos ipart!”

MESERIASZUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADOK LAPJA — ERDELYI IPAR

Aradul vrea să se arate

De IULIU REINHART

Am trecut deja peste problema, ca s-o facem sau nu, acum numai acel gând ne mai preocupă, cum ar putea deveni mai frumoasă, mai bine reușită „Săptămâna Arădană”.

Dacă Timișorenii au făcut-o de două ori și cel din valea Jiului ne au apucat înainte lăsuându-ne în urmă cu realizarea ideii pornite de la noi, nouă nu ne rămâne altceva, decât a face Săptămâna Arădană și mai grandioasă, de a înțelege pe ceilalți prin splendoarea aspectului și a face o expoziție adevărat monumentală. Ideia noastră trebuie realizată, că acei care ne vor vizita să ne devină prieteni, să ne iubească, ca să revină de mai multe ori.

Pentru că nu ne lipsește nouă Arădanii altceva, decât că suntem părăsiți de toată lumea. Ca niște orfani, fără nici un sprijin ne luptăm pentru pâinea de toate zilele; nu suntem resfățați de la cei din centru. Când e vorba să aducem sacrificii. Noi Arădani nu ne culegem a cere ceva, sau a ne apăra drepturile ceva mai dărz. Ne ascundem avuții, că nu cumva să ne ia și instituțiile publice mai rămase, pentru că ne au degradat deja la o mică capitală de județ centrul comercial și economic mândru de altă dată, cheia din valea Mureșului.

De astădată însă totuși voim să arătăm că la ce suntem în stare. Voim să arătăm produsele noastre, despre care știm că sunt de o calitate excepțională.

Voim să arătăm, că fundamentul centenar al industriei din Arad este rezistent, pentru că producem mărfuri excelente din toate punctele de vedere. Comerțul nostru stă la un nivel cu toate celelalte din Europa și are baze tot atât de solide și este tot atât de multilateral ca și industria noastră. Agricultură noastră a fost lăudată deja de congresul Camerelor de Agricultură când s'a recunoscut că poate servi de model oricărei agriculturi. În ce privește sporturile, cultura și artele, am ocupat încă și astăzi.

O mare greșală am comis însă întotdeauna; nu am fost niciodată destul de localpatrioți și nu am prețuit indelustul presa noastră. Spiritul nostru critic s'a evidențiat prea accentuat; tot ce a fost Arădan a fost desprețuit, din gură mare am lăudat orice strein.

Aceasta trebuie să se schimbe în viitor. „Săptămâna Arădană” ne va da prilejul, ca să înșirăm adevăratele valori ale Aradului, arătând că și cea mai severă critică le va recunoaște. Aceste valori însă numai atunci vor putea fi scoase în relief, dacă le expunem corespunzător. Acest lucru cere însă o muncă încordată, sârguință și persistență. Nepăsarea și indiferența deceniilor trebuie eliminată acum prin munca câtorva săptămâni.

Munca aceasta o începem pe ziua de 29. cor. Duminică la orele 11 a. m., când industriașii din Arad se vor aduna în sala Casei Culturale a Industriașilor pentru a discuta modalitatea participării fiecărei bresle la aranjarea „Săptămânii”. Pentru că în primul rând noi meseriași suntem interesați, să dovedim, că cât s'a dezvoltat

industria locală dela expoziția de noastre din 1925.

Expoziția aranjamentelor de locuințe și mobilier va forma centrul principal, la care se vor atașa breslele omogene. Industria de îmbrăcăminte va prezenta prin revueuri splendide moda de toamnă. Industria de alimente însă ne va oferi tot ce este mai bun, pentru că — suntem săraci, dar trăim bine...

Marile noastre fabrici desigur se vor folosi și ele de prilejul bine venit de a lua parte la această expoziție.

Comercianții se vor atașa prin concurse de

vitrine și cu aranjarea unei săptămâni estive vor atrage un numeros public. Dacă Timișoara se va scâldea în lumină dela 11 până la 17 Maiu, deoarece comercianții primesc peste acest timp ce 2 lei curentul electric, nu ne vom izbi de mari greutăți ca și Aradul să fie o săptămână orașul luminei.

Expoziția zootehnică, expunerea animalelor de rasă și de prăsilă reprezintă chiar un interes național.

Credem că vinurile noastre din Podgoria-Arad, cari au avut odată un renume mondial vor eși iarăși iveală.

Nu ne îndoiim nici în faptul că și societățile noastre sportive și culturale vor lua parte la aranjarea festivităților, când este vorba de a concura pentru renumele Aradului.

Iar dacă avem toate cele ne trebuie, este vorba numai să nu le ascundem, ci să le arătăm lumii și atunci nu va lipsi rezultatul reușit și în urma acestuia prosperitatea economică.

Acest gând ne îndeamnă și ne imboldeste și așteptăm la această muncă colaborarea tuturor factorilor acestui oraș.

Timișoara rüstet sich zur Abhaltung der „Timișoaraer Woche“

Die Timișoaraer Festwoche bietet ein grandioses Programm den Besuchern der Ausstellung.

Die Timișoaraer Handelskammer befasst sich mit einem grandiosen Plan, der zur Hebung der Banater kaufmännischen, Industrie- und Gewerbetätigkeiten und diese dem ganzen Lande bekannt machen soll. Die Kammer veranstaltet vom 10. bis 17. Mai die „Timișoaraer Woche“, welche alles bisher an Ausstellungen und Mustermessen hier veranstaltetes überflügeln und den Banater Handel und Industrie dieses Landstriches in tatkräftigster Weise propagieren soll.

Die offizielle Eröffnung der Timișoaraer Woche.

findet am 11. Mai in dem Prunksaale der Handelskammer statt und haben an der Festsetzung Gewerbe- und Industrieminister Ing. Teodorescu, Verkehrsminister Richard Franasovici und Staatssekretär Negura vom Ackerbauministerium ihre Teilnahme in Aussicht gestellt. Im Rahmen dieser Festsetzung werden besonders verdienstvolle Banater und Timișoaraer Kaufleute und Industrielle ausgezeichnet.

Den Kernpunkt der Ausstellungswoche bildet

die permanente Schaufensterkonkurrenz

der Timișoaraer Kaufleute, zu welcher bisher ungefähr 100 Firmen zugesagt gemacht haben. Diese Schaufensterkonkurrenz soll alles umfassen, was Stadt Timișoara an Mode, Eleganz, Bedarfs- und Luxusartikeln aufzubringen vermag.

Parallel mit der Schaufensterkonkurrenz wird

eine landwirtschaftliche und eine zootechnische Ausstellung

stattfinden, die im Verein der Timișoaraer Landwirtschaftskammer und dem Syndikate der Viehexporteure veranstaltet wird. Ferner findet eine Kleintierausstellung statt, eine Hundausstellung, eine von der Postschule veranstaltete Post- und Telegraphenausstellung, die die jüngsten Errungenschaften des Postwesens veranschaulichen soll, sowie ein Postlerfest veranstaltet werden.

Im Arrangement des Vereins „Hípia” wird eine grosse Pferdekonzurrenz bzw. ein Rennen stattfinden. Ausserdem wird für

Grosse sportliche Attraktionen

gesorgt, kurzum, den Besuchern der Stadt Timișoara in dieser Festwoche werden nicht nur der Handel und die Industrie vor Augen geführt, sondern sie bekommen eine Fülle von Sehenswürdigkeiten und Attraktionen mit in den Kauf, wie sie selten eine Ausstellung geboten hat.

Die Kammer hat bezüglich der begünstigten Eisenbahnfahrt der Ausstellungsbesucher bereits mit dem Verkehrsministerium Fühlung genommen und die Zusage einer fünfzigprozentigen Reduzierung der Normaltaxe erhalten.

Die Industrie des Banates wird sich im Rahmen der

Industrie-Revue

offenbaren, die eine überraschende Neuerung auf diesem Gebiete sein wird. Diese Revue findet bei dreimaliger Wiederholung im Stadttheater statt und wird die einzelnen Fabrikbetriebe, bzw. die Produktion derselben in der Form von lebenden

Bildern veranschaulichen, zu welchen je ein Vortragender in rumänischer und in den Minderheitssprachen erläuternde Worte sprechen wird. Ferner werden die Timisoaraer Fabriken den Besuchern zur Besichtigung offenstehen und sowohl einzeln, wie auch in Gruppen auf Grund der durch die Handelskammer auszufolgenden Besichtigungsscheine visitiert werden können.

Über die näheren Einzelheiten des Arrangementes wird das Publikum im Wege der Presse stets auf dem Laufenden erhalten. Allenfalls zeigen schon die ersten Konturen dieses Programmes an, dass die Stadt Timisoara durch diese Festwoche ein ganz grandioses Erlebnis beworsteht.

TISZTUDJITAS A CLUJI IPAROS EGYLETBEN.

A cluji iparosgyelet vasárnap, a hó 22-én tartotta meg ezévi közgyűlését Rácz Mihály elnök vezetésével. Az elnöki megnyitó után Demeter Ferenc, a választmány évi jelentését olvasta fel, majd Csákány János a zárszámadásokat és a költségvetést ismertette, amit a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. Daly M. János alelnököt, aki évek hosszú során át az egylet érdekében sokat dolgozott és aki most tisztségéről lemondott, érdemeinek elismerésül örökös tiszteletbeli taggá választották meg. A rendes választások során alelnök lett Török Árpád, ügyész dr. Bartha Ignác, jegyző ifj. Fazekas József, háznagy Kézdi János, számvizsgálóbizottsági tagok Csákány János, Deák Ferenc, Kun Frigyes, Menedékházi gazda Klein Samu, pénztáros Kapcsa Imre. Ezenkívül még hat rendes és két pót választmányi tagot választott a közgyűlés.

AZ ÖNTVÉNYKARTELL ÚJABB KONKURRENCIÁT KAPOTT

Köztudomású, hogy az öntvénykartellnek kisebb-nagyobb vasöntődek jelentős konkurrenciát okoznak az ország különböző részein anélkül, hogy a kartell ellenük eredményesen bírna fellépni. Igaz ugyan, hogy a szóban forgó kisebb üzemek rendszerint csak közelfekvő helyekre eszközölhetnek szállításokat, mivel nagyobb távolságokra nem igen konvenálnak, de megfelelő eladási hálózat felett sem rendelkeznek. Most Bucurestiben Reich I. mérnök, a Voina Dumitru üzem volt műszaki vezetője kereskedelmi öntvények gyártására rendezkedett be és — mint hírlík — gyártmányait a kartelláraknál lényegesen olcsóbban fogja az egész országban forgalomba hozni.

Egy német mérnök gőzzel hajtott repülőgépe 70 óra alatt repül Berlinton San-Franciscoig

Berlinből írják: Hosszu évek óta tartó kísérletezések után egy német mérnöknek sikerült egészen újrendszerű repülőgépet szerkesztenie, amely főképpen abban különbözik a mai aeroplánoktól, hogy

benzomotor helyett gőzgép hajtja a propellert.

Huettner mérnök, a klingenbergeri villamossági művek főmérnöke, még nem készült el első repülőgépével s így a gyakorlatban még nem bizonyosodott be, vajjon a mérnök találmánya tényleg minden tekintetben megfelel-e a várakozásoknak, azonban a modellék teljes sikerrel állták ki a vizsgát és az ellenőrző szakértők kiértékelései szerint

Huettner mérnök elméleti számításai feltétlenül helytállóak.

Az újfajta repülőgép gőzgépe egészen új elveken épült fel. Idáig

a legnagyobb akadálya az volt a gőzgépek alkalmazásának az aviatikában, hogy túlságosan súlyosak voltak,

Huettnernek azonban állítólag sikerült olyan súlyarányt elérnie, amely egyszerre a legtágabb lehetőségeket tárja fel találmánya előtt.

A német mérnök gőzgépe újrendszerű kazánt használ, a hajtóenergiát pedig szellemesen konstruált gőzturbina szolgáltatja.

A kazán alatt olajgázok táplálják a tüzet és az olaj automatikusan jut a tartályokból a kazán alá. A repülőgépet két iker-légszavar hajtja, amelyek egymással ellentétes irányban forognak.

Huettner mérnök kísérleteiről a német kormányának már régóta tudomása van és a felfaláló megfelelő támogatásban is részesült.

Idáig a legnagyobb titokban kezelték az új találmány ügyét,

olyannyira, hogy amikor a múlt év márciusában a Prager Tagblatt bizonyos részleteket közölt arról, hogy Huettner mérnök újfajta repülőgéppel kísérletezik, amelyet gőzgép fog hajtani,

nemcsak hogy elkobozták a Prager Tagblatt példányait Németországban, hanem a lap

berlini tudósítóját emiatt le is tartóztatták. Ugy látszik, a felfaláló kísérletei most már olyan előrehaladott stádiumba jutottak, hogy nem kell többé meglepetéstől tartani, mert az egyik nagy berlini lap már részleteket is közöl a szenzációs találmányról.

A kiszivárgott adatok szerint Huettner repülőgépe

hetven óra hosszat tartózkodhatik a levegőben, anélkül, hogy bármiféle üzemanyag-pótlásra lenne szüksége.

Felzárkázva a gőzgéppel hajtott repülőgép 370 kilométeres sebességet érhet el, ez azonban 400 kilométeres sebességig fokozódik később. Ez már magában véve is óriási eredményt jelent, mert csak egészen kevés mai repülőgép tud ilyen gyorsaságot elérni. A legmegfelelőbb repülési magasság Huettner repülőgépe számára 6000 méter és a gép 30 perc alatt éri el ezt a magasságot, azonban egészen 13.000 méter magasságba is fel tud emelkedni. Hatvanórás repülési időtartamot számítva, Huettner gőzgépes aeroplánja egy tonna hasznos terhet tud magával szállítani. Az újrendszerű gőzgép 2500 lóerőt fejt ki, tehát igen nagy teljesítményt ér el. A szenzációs új repülőgép szárnyátávolsága 30 méter lesz, hossza pedig 20 méter.

Ha a hetvenórás repülési időtartamot és a 400 kilométeres óránkénti sebességet összevetjük, akkor kitűnik, hogy Huettner mérnök gőzgéppel hajtott repülőgépe a legnagyobb könnyedséggel, leszállás nélkül repülhetne Berlinből Tokióba, vagy akár Sanfranciscoba is, nem is beszélve olyan „kisebb kirándulásokról”, mint a Berlin—rio de janeiro, vagy a berlin—singapórei út. Amennyiben Huettner mérnök találmánya gyakorlatban is beválik, az aviatika kétségkívül új fejezetéhez érkezik, mert a gőzgép sokkal megbízhatóbb és biztonságosabb, mint a benzomotor, amellyel összehasonlíthatatlanul olcsóbb az üzemanyagfogyasztása is.

SZERELEM

— De mikor éreted először, hogy szeretsz?
— Amikor bosszankodni kezdtem, ha valaki téged hülyének nevezett előttem.

Tavaszi divat hirodó

írta: FEIKS MAGDA

Serény munka folyik divatvilágban. Még szerényebb a Természet nagy műhelyében. Vigan szabják azokat a kosztümöket, melyeket a „Nyár” című júniusi revűben viselnek majd a rózsák — a természet örökifjú primadonnái.

Boldog Maréchal Niele, boldog La France-rózsák! Nincs gondjuk. Az ő világukban nem változik a szín, a kelme, a fazón. Ma ugyanazt az enyhén pillaszírozott crépe-satin szirmot, ugyanazt a kitűnő szabású söldelevet viselik, melyeket az édenkertben hordtak valaha.

Sovány hölgy alkonya: kövér hölgy hajnala

De mit szólunk hozzá mi, akik a nyár küszöbén egyszerre csak arra ébredünk, hogy nemcsak kis tavalyi öltözetünk avult el tökéletesen, kimentünk a divatból mi magunk is. Soványak vagyunk.

Soványak, mint a deszka, holott kövéreknek kellene lennünk, mert hetvenkilós divathölgy számára kreálják Párisban az új nyári ruhát.

Vágy hát neki a rég elhanyagolt turóscsu-asának, nyájas olvasó és habcsókával telt serlegedet ültet a derék Lelong egészségére. Februárban ő kiáltott elsőnek „Idom” után. Csakis kövér nőknek áll jól az új ruhája, mely elől bő és ráncos, hátul sima. Olyan, mintha viselője

cugban állna, mintha könnyelmű szellőcske fujná előre minden ruhadarabját.

Mióta Lelong elindította — nem csöndesült le többet divatvilágban a képzelt bóráska. Előrefújja a vászonruhát, a háromnegyedes szantung-kabátot és a batiszt-zsábót. Valamennyi úgy szabták — elől bőven ráncosan, — mintha a versben megénekelt „tengerzöld” modell mintájára „röpke szellő” lebegtetné őket.

Azala dolozól...

Mióta Pearl Buck félmillió dollárt keresett kínai regényével, nem aludtak nyugodtan a párisi szabók.

Elsőnek Molineux indult rohamra Kina ellen. (Nem hiába nyugalmazott angol kapitány ő.) Öllöt ragadott, nekivágott a keleti kérdésnek — és három méter kínai nyersselyemnek.

Térden alul érő, világoskékkel bélelt bő, sötétkék kuli-kabátot szabott és mindjárt rá is husta a legérdekesebb párisi színésznőre: Alice Cocéara.

A színésznő és a köpeny óriási sikert aratott. Akkorát, hogy azonnal kínai kabátot öltött egész Páris.

Kuli-sorba süllyedtek a nők, kik évtizedeken át harcoltak jogaikért.

Kina sikerét látva, Madame Schiaparelli, bolondos kalapok edesanyja, olyan ernyőalakú kuli-modellt kreált, hogy megörülne neki bármely pekingi riksha-húzó szíve. Ötszáz frankért vesztegeti és kis egzotikumot.

Kis kalap — nagy tanulság — Nem kell azoknak sem sőhajtanioik, akik netán (?) sokallnák ezt az összeget. Mindnyá-

junk számára terem kalap a nyáron, hoha a legédesebb modell olyan, mintha kinőttük volna. Iei-piei. Eppen csak billeg fejünk tetején. Karmája olyan józan, egyenes, mint a férfiak szalmakalapjái.

Ez a furcsa kis modell Susy fantáziájának gyermeke.

Gömbölyded, idős hölgy és a Susy. Pályája oly biztató, oly tanulságos, hogy hamar el kell mondaní.

Réges-régen, 1910 táján, mikor kezdő nagymama volt még Mistinguette és először készült felvarratni arcát Cécile Sorel, olyan híres kalaposnő volt Párisban Susy, mint amilyen híres szabónő ma Chanel.

Nála csinált adósságot minden valamirevaló divathölgy. Remekül ment Suzynek... Am az idő szaladt (ez a rossz szokása mindig megvolt neki), változott a nők ízlése... 1915 óta a kutya se tette be lábát Suzy üzletébe. Am ő tovább került. Mint hangjátvesztett nagy énekesnő. ki szerep híján magának dudolja Tosca nagy áriáját, Suzy is folyton azt a kalapot készítette, melyet legjobban szeretett: a 910-est.

A véletlen úgy akarta, hogy 1934 beleszeressen 1910-be. Egy híres divathölgy most márciusban elhaladt Suzy kirakata előtt: „Hah!” kiáltott. „Ime, egy tökéletes kalap!” Igaza volt. A muzeális darab, mellyel szemben állt, a 910-es szüret díszje volt. A hölgy megvette a modellt és Suzy — mint mondani szokás — „lanszorista”.

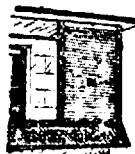
A párisi divat-fejedelmek közül ma ő keres legtöbbet.

Tanulság: ne csak addig üsd a vasat, amíg meleg. Akkor is üsd, mikor hideg.

ADÓREVIZIÓT 5 ÉVRE VISSZAMENŐLEG

Drámai erejű elnöki beszámoló a satumarei ipartestület közgyűlésén. Már csak ezerkétszázötvenöt önálló iparos van Satumaren... Száz hősi halott, akiknek nincsen emléktáblájuk.

Vasárnap délelőtt közgyűlésre jöttek össze a satumarei iparosok. Kopott és kifényesedett ünneplőkben vonultak fel az ácsok, a cipészek, a timárok, a kádármesterek, az asztalosok, a bőr- iparosok, az építők, az iparosmesterségnek tanácstalanságba hullt mesterei.

Kopott és színehagyott ünneplők vonultak fel, hogy hangot adjanak a sivar hétköznapi minden fájdalmanak, megmutassák az étellel vívott harcaik ijesztő sebeit és feljajdulhassanak, mert hiszen, ha a jaj nem is segít, de megkönnyíti az életharc keserű bürök-levével csordultig telt lelkeket.

Szomorú volt ez a közgyűlés és tanulságos. Szomorú volt azoknak is, akik mondták a panaszt, szomorú volt azoknak is, akik hallgatták, a sérelmek felzuhogó áradatát, amelyek úgy ömlöttek a szónokok szájából, mint a budhista ima- gépek monoton recitálásai.

Es tanulságos lehetett volna, kellett volna lennie a kormányhatalom felé.

— Az iparosok — mondotta — Tatorján István elnök, — különösen Satumaren mind többen és többen adják be az iparengedélyeiket és lámpással lehetne keresni olyan iparost, aki új engedélyt kér az iparhatóságtól.

A munkaalikalom egyre fogy, a jogosított iparosnak felőlő testvér-harcot kell vívnia a kontárral, aki szintén nem bűnös, csak áldozat és végeredményben mindkettőnek közös a sorsa, mert egyik sem bírja tovább...

— Mi ennek az oka? — kérdezte az elnök és mindjárt meg is adta rá a feleletet:

— Az egyik legfőbb ok: az elviselhetetlen közterhek. Az iparosnak teherbíróképessége ma már minimális.

— Oda kell kiáltanunk az illetékesek felé, hogy elég volt, hogy ébredjenek fel és ennek a jogosulatlan megterhelésnek vessenek véget.

Zugott a taps az elnök szavai után. A reményvesztett emberek szemében felcsillant a remény halvány szikrája. Hátha meghallják? Hátha felfigyelnek? Hátha észreveszik?

Hátha segítenek.

Tanácskoztak, tárgyaltak ezen a közgyűlésen, keresték a lehetőséget, keresték a kiutat a mai reménytelenségből. Mint a fuldokló a vízbe-

hajló ág felé, úgy kapkodtak a szavak minden szalmaszála felé.

Nem tartják igazságos dolognak, hogy az iparosságnak a parlamentben csupán egy képviselője foglal helyet. Mint mondták, bármilyen hősi és önfeláldozó harcot vív Szabó Béni, az iparosság képviselője, egyedül mégsem képes ezt a herkulési erőt is próbára tevő harcot végigküzdeni.

Azt is kívánják, hogy a vármegyei és városi közigazgatásokban adjanak az iparosságnak is megfelelő képviseletet, mert ha az iparosság jó a közterhek viselésére, legyen jó arra is, hogy beleszólhasson abba, hogy a nagyrészen általa befizetett pénzeket mire használják fel.

Elpanaszolták, hogy a munkakamarák léte- sítéséről szóló törvényben az iparosok érdekei nincsenek kellően megvédve. Hangsúlyozták, hogy nincs más lehetőség ma és nincs más szerv, amely az iparosok érdekeivel törődne, mint az ipartestület. Ezekben a testületekben kell az iparosok érdekeiért harcolni, ezekben a testületekben kell az egyes ipari szakmák védelme céljából hatásos tevékenységet kifejteni. Hiszen nemcsak róluk van szó, hanem a jövő generációról is.

Sok reményük nekik nincs már arra, hogy szebb és tisztultabb életlehetőségek határait elérjék. De az utánuk következők részére, legalább gyermekeik részére szeretnék a munkát és kenyeret biztosítani.

Határozatba hozták az iparosok, hogy csatlakoznak a timisoarai iparostestvérek mozgalmához és követelik az adóügyi sérelmeik teljes orvoslását. Követelik továbbá, hogy:

a kormány öt évre visszamenőleg rendeljen el adórevíziót, mert az iparosság még ma is azokat a horrorális adókat fizeti, amelyeket évekkel ezelőtt vetettek ki.

Ezerkétszázötvenöt satumarei iparos nevében beszélt a közgyűlés.

Százzal kevesebben vannak, mint tavaly.

Ebben az évben százan adták vissza az ipar- engedélyt.

Száz hősi halott, száz ismeretlen iparoskatona esett el a gazdasági élet satumarei harcmezéjén. Sehol sincs emléktáblájuk.

Baradlai László.

MEGHIVÓ.

Arad iparosságának becsületbeli ügye, hogy az „ARADI HÉT” alkalmából fejlettségéhez és versenyképességéhez képest méltóan képviselve legyen. Ezt a célt csak úgy érhetjük el, hogy ha alaposan felkészülve, impozáns módon mutatjuk be tudásunk legjavát.

A szervezés előkészítő munkáját már most meg kell kezdenünk, miért is április hó 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az aradi Iparos Kulturház nagytermében

IPAROSGYŰLEST TARTUNK,

amelyen az előmunkálatokat ismertetni óhajtjuk és elvárjuk, hogy tettel és tanáccsal mellénk szegődjön minden iparostársunk, aki bízik abban, hogy az aradi ipar országos jó híre biztos garanciája az ARADI HÉT sikerének.

Az Aradi Ipari Szindikátusok
Föderációjának megbízásából

REINHART GYULA
elnök

30 Jähriges Meisterjubiläum eines Timisoaraer Raseurmeister

Ehrung des Raseurmeisters Michael Hess am
Tage seines 60. Geburtstages und
Meisterjubiläums

Ein schönes Jubiläum hat ein bekannter Timisoaraer Gewerbetreibender erreicht. 30 Jahre sind es her, dass ein braver, strebsamer, redlicher Raseurmeister unserer Stadt, Michael Hess, als Meister tätig ist; der Jubilar erreichte die schöne Jahreswende in voller Tatkraft, ist er doch auch heute noch aktiv in seinem Fache tätig. Er ist aus Deutschsanktmichael gebürtig u. hatte sein Fach bei seinem Vater ausgelernt. Als er freigesprochen wurde, begab sich Michael Hess nach Budapest und kam von dort nach Timisoara. Später wanderte er samt Frau und Eltern nach Bulgarien aus. Sein Vater hatte naemlich in Bulgarien ein geschaffet eröffnet und arbeitete der Sohn wieder mit den Vater. Eben vor deissig Jahren war es, als Michael Hess sich nach Bucurusti gab und dort ein selbstaedige Geschaffet eröffnete und führte es volle 20 Jahre hindurch. Der Jubilar hatte übrigens kürzlich auch einen anderen Meilenstein seines Lebens erreicht; am 15. Maerz feierte er seinem 60. Geburtstag.

Nach dem Umsturz übersiedelte Hess in Timisoara und eröffnete in der Herrengasse sein Geschaffet. Waehrend der Zeit seiner hiesigen Taetigkeit verstand er es, sich bei den hiesigen und bei dem Publikum beliebt zu machen, jedermann ehrt ihn wegen seines Fleisses und Erntes. Wie schon sein Vater im Fache war und er dasselbe von ihm erlernte, blieben auch seine Kinder bei der Branche. Sein Sohn Johann Hess ist in Amerika, in Cincinnati, selbstaendiger Friseurmeister, sein zweiter Sohn Michael hingegen ist in Bucuresti Friseurmeister. Er hat ausserdem noch drei kinder, von welchen die Tochter Josephine an den Friseur Georg Chavallier verheiratet ist, waehrend die Tochter Viktoria und der Sohn Georg — noch Student — bei den Eltern sind. Indessen ist der Bruder des Jubilars Friseurmeister in Bucuresti und seine Schwester an einen Bucurestier Friseur verheiratet. Es gibt also, wie man sieht, ganze Friseur- und Raseurdinastie.

A NAGY ADAG

— Hé! Pincér, én két szelet sonkát kérek.
— Ez az, kérem, csak elfelejtettem kettévágni...

DÖMPING-CSATA A CSIZMAPATKÓ-PIACON

Az érdekelt hazai gyárak a csizmapatkókat az egymás ellen irányuló verseny következtében minden haszon nélkül hozzák forgalomba. Sőt a helyzet annyira elfajult, hogy veszteség mellett eszközölnék eladásokat. A hegemoniát a csizmapatkópiaccon kétségtelenül a Lánegyár R. T. tartja és ahhoz továbbra is ragaszkodik. A cluj-i Vasöntőde és Gépgyár R. T. ennek következtében egyáltalán nem ambicionálja a cikkeknek az eladását, a Moravia-Román cég azonban — a veszteséget jelentő árak dacára — még végez eladásokat. Vaskereskedelmi körökben éppen ezért biztosra veszik, hogy a csizmapatkók eladása terén rövidesen történnie kell valaminek, ami konsolidáltabb helyzetet teremti.

ÜZEMBE HELYEZTEK AZ „UNIO” FÉMHE-GERMÜVET

Az „Unio” vágógépgyár fémhengerművét a közelmúlt napokban ünnepélyes formák között üzembe helyezték. Az új gyártási osztály jelenleg még csak horganylemezt gyárt, azonban nem sokára megkezdik a többi tervbe vett cikk gyártását is.

POSTAI UTON KÉZBESÍTETIK A BIROSÁGI IDEZÉSEKET

A pósta vezérigazgatósága szabályzatot készített mindenféle idézéseknak posta útján való kézbesítésére. A szabályzatot királyi rendelettel az igazságügyminiszterium jóváhagyta és az rövidesen életbe lép.

TOVABB TART A HARCI A REGATI SZEG-PIACON

A Fraňi Goldenberg bucuresti-i szeggyár éles küzdelmet folytat a szegkartell tagjai, főképen a Sodronyipar R. T. ellen, ezideig teljes sikerrel. Igaz ugyan, hogy a gyár elsősorban a regati piacon eszközli eladásait — mivel az erdélyi és bán- sági piacra csakis vágóntételeknek a szállítása konvenial számára — mindazonáltal működése igen nagy befolyással van a szegkartell árpolitikájára. Eppen ezért a szegkartell már több ízben tárgyalásokba bocsátkozott a kartellenkülvii gyárral, hogy rábírja a kartelllegyezményhez való csatlakozásra. A közelmúlt napokban ismét meg- szakadtak az erre vonatkozólagos tárgyalások, mivel a Fraňi Goldenberg szeggyár már nem hajlandó kartellenkülvii jellegéről lemondani, mert így könnyűszerrel helyezi el teljes termelését.

Jogesetek a kisipar köréből

A női fodrász javára döntött a felsőbb bíróság a fodrászsegéd hibájából történt fertőződés miatt a mester ellen megindult kártérítési perben.

Az Iparos huzvétli számában ennek a rovatnak egyik közleménye a női fodrász kártérítési felelősségének egy igen érdekes esetével foglalkozott. A vendég-hölgy szemöldökénél a női fodrász-munka következtében fertőződés állott elő, ami gennyedésbe ment át és gyógyulás után csúnya forradást hagyott maga után. A hölgy kártérítést követelt, mert ezek a forradások elriasztották tőle a vőlegényét, aki visszalépett a jegyességtől. Az alsóbíróság a szakértők meghallgatása után a keresetnek helyt adott.

A felelősségi bíróságnál a mester a bizonyítás elrendelését kérte a következő körülményekre:

1. A használt festékanyag nem mérges, tehát a fertőzést nem okozhatta.
2. Ugyanezen a napon ugyazzal a festékkel ugyanaz a segéd még tíz vendéghölgyenél végzett szemöldök-átalakítást és a tíz hölgy közül egyik sem inficiálódott.
3. A panaszos hölgy ezzel szemben fekete alarcot használt, amely éppen a szemöldökénél végződött.
4. Így táncolt éjfélig és közben több ízben kézzel megigazította alarcat. Tette ezt akkor, amikor a táncról erősen megizzadt.
5. A női fodrász ellenőrző szakértőt kér arra vonatkozólag, hogy a fertőződés a fenti módon is előállhatott.

A bíróság a bizonyítást elrendelte.

A szakértők nem látták bizonyítottnak, hogy a hölgy fertőződését a szemöldökfestés idézte elő, könnyen megtörténhetett, hogy az a táncmulatság folyamán, tehát nem a fodrász hibájából történt.

A bíróság tanuképpen kihallgatta a női fodrász által bejelentett tanukat, akik aznap szintén igazították szemöldöküket és nem fertőződtek meg. Mivel a felperesnő nem tudta bizonyítani álláspontját, a felsőbb bíróság a női fodrász elleni keresetét elutasította.

Tisztviselő, vagy csak munkás a lokomotív vezetője? A munkügyi törvény vonatkozó rendelkezésének értelmezése. A Curtea de Casaşia Secţia III. 1735/1932. szám alatti döntvénye.

Az egyik nagyobb magánvállalatnál alkalmasban volt egy mechanikus, aki lokomotívot vezetett. A vállalat a nehéz viszonyok miatt leépítette a mechanikust és elbocsátotta, nem adott szolgálati idejének megfelelően 3 hónapi felmondást, hanem rendes munkásnak tekintette és a munkügyi törvényben a munkásokra vonatkozó felmondási időre adta ki a fizetést. Az alkalmazott perelt és kérte felmondási idejének 3 hónapi időtartamra való megítélését. Az ügyben a törvényszék helyt adott a keresetnek és megítélte a 3 hónapi felmondási időt. A törvényszék szerint a munkügyi törvény értelmében a mechanikus munkája előzetes szellemi felkészültséget és szakszerűséget igényel, tehát előképzettséghez kötött ipari alkalmazott és így neki mint ilyennek 3 hónapi felmondási idő jár. Az alkalmazott hivatkozott arra, hogy az állami alkalmaztatásban a mechanikus hasonló lokomotív-vezetésnél tisztviselőnek van minősítve. A Curtea de Casaşia megsemmisítette az ítéletet és a keresetet elutasította, mert a munkügyi törvény rendelkezése szerint tisztviselőnek akár az iparban, akár a kereskedelemben csak az tekinthető, aki az üzem vezetésébe befolyik és szellemi munkát végez. Munkás pedig az, aki az elsőrendű anyagoknak átalakítását végzi és az anyagnak feldolgozása által új értékeket állít elő.

Tekintettel pedig arra, hogy a mechanikus az ipari üzem szellemi vezetésében nem működött közre és így intellektuális munkát nem végzett, tehát munkája csak a rendes munkás munkakörébe tartozott, mert az, hogy bizonyos ipari

Az újoncú butorok legfontosabb dekoratív részét, a jórájzu

bel- és külföldi furnirt

nagy választékban kaphatja

Dési furnirkereskedésben Arad, Str. Horia 1

Az Aradmegyei Takarékpénztár 1933. évi mérlege

Az Aradmegyei Takarékpénztár 63. évi rendes közgyűlését 1934. április 28-án, délután 5 órára hívták össze.

Az intézet régi tradíciókon nyugvó óvatos üzletpolitikája folytán a múlt évi nehéz viszonyok között is változatlan szilárdsággal állta meg a helyét. Bár a felforgó viszonyok mellett megfelelő kihelyezési lehetőségek csak korlátozott számban mutatkoztak, mégis igyekezett az intézet üzletkörülnék folytonosságát biztosítani és így elsősorban törzsklienselájának jogosult hitel-igényeit kielégíteni, úgyhogy a mérlegben kitüntetett kihelyezési állagok tekintélyes része már az újabb üzleti gestió folytán keletkezett. Különösen kiemelendő az intézet nagyfokú mobilitása, amennyiben a mérlegben kimutatott készpénzkészlet és az intézetnek a Banca Nationala-nál, valamint más elsőrangú bankoknál elhelyezett, bármikor rendelkezésre álló tőkéinek összege majdnem huszonegy millió lejt tesznek ki. Ezek szerint az intézet mobilitása úgyszólván azonos disponibilitás mellett a tavalai állapottal szemben is lényegesen emelkedett, ha tekintetbe vesszük, hogy a jelen mérlegben kimutatott betétállomány szerint fennálló kötelezettségek a tavalival szemben tízezer millió lejjel csökkentek. Az intézet közismert hitelmozgástási üzletpolitikája mellett úgy a mezőgazdasági, mint a városi konverzióban éppen hitanyagának megosztottsága révén, csak egy más tükörben van érdekelve, hogy váltótárcája és folyószámla-kihelyezései lényeges részének behajtása által ezt a mobilitást csak fokozhatja.

Mindenek körülmények lehetővé tessék, hogy az intézet a fennálló törvényes lehetőségek ellenére is, betétesekének igényléseit mindenkor változatlanul, teljes mértékben elégítheti ki. A mérlegben kitüntetett nyílt tartalékok összege meghaladja a tízezer millió lejt, tehát öt millió lejjel több, mint az intézet alaptőkéje. Az intézet belső megerősödésének még további fokozását kívánja szolgálni az igazgatóság a közgyűlés előterjesztendő azon javaslatát, hogy az 1933. évi mérleg szerint kimutatott, az 1932. évről áthozott 400.000 lej nyereségen felül 465.297 lejt kivevő tiszta nyereség osztalék és mindennemű jutalék fizetése nélkül, majdnem teljes egészében a különböző nyílt tartalékalapokhoz csatoltassék, mely javaslatot a részvényesek bizonyára megértő hozzájárulással fognak fogadni.

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEK

Nagyított képek juidnyos áron.

NAGY GÉZA műtermében készülnek

Bul. Reg. Maria 8. földsz.

munkás számára előképzettség van előírva, hogy munkájukat elvégezhesék, és nem váltostatja meg a törvény rendelkezését, amely az üzem vezetésében való szellemi közreműködést ír elő. Tekintettel pedig arra, hogy az állami szolgálatban a mechanikust, aki lokomotívot vezet, tisztviselőnek tekintik, nem alkalmazható a jelen esetben, mert a munkügyi törvény a kereskedelmi és ipari vállalatokban levő alkalmazottakra megha-

Információs kataszter a Bánság iparáról és kereskedelméről

A timişoarai kereskedelmi és iparkamara Constatu Jon vezérttkár kezdeményezésére információs kataszter felállítását határozta el. A kataszter célja, hogy kimutatást készítsenek a bánsági iparról és kereskedelemről, úgy, hogy bármikor betekintést lehessen nyerni valamelyik község kereskedelmi és ipari viszonyaiba, vagy pedig valamelyik cég helyzetéről, üzemének nagyságáról, menetéről és a piacon betöltött szerepének fontossága ügyében. Ennek elérésére kereskedelmi és ipari természetű cégösszeírást óhajtanak megrendezni oly módon, hogy a bánsági városokat és községeket kereskedelmi és ipari szempontból összeírják. A kereskedelmi és iparkamara megkérte az összes bánsági községek jegyzői hivatalát, hogy április 30-ig állapítsák meg, hogy körzetükben hány kereskedő és iparos lakik. A kereskedelmi és iparkamara kérdőleveket küldött azét a jegyzőségekhez, azzal a hangsúlyozott kérelemmel, hogy a kérdéseket töltsék ki a különösen a kereskedők és iparosok hitelképességére vonatkozó kérdésre adjanak kimerítő és pontos választ.

aranyoz

ezüstöz

nikkeloz

bronzoz

rézoz

horganyoz

óroz

galvanizál
elektromos uton

megbízható
szakzsorú
dícső

Kőszeghy Sándor Fia

Arad

Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
Dengi-ház.

tározza, ki a munkás és ki a tisztviselő és így más jogi szempontból állami érdekekből és más üzemi viszonyok mellett történt hasonló alkalmaztatási jogviszony nem a munkügyi törvény, hanem egy külön törvény alapján állapít meg olyan tény az állami alkalmazottak fizetési kategóriái szempontjából is, amely törvény mint teljesen távolálló tény, esuttal nem alkalmazható.

Közl: Kőle Sándor dr. ügyvéd, Arad

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Precíziós szerszámok készítése.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

MŰKATODÁS Arad, Cal. Radnol 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

Arad meg akarja mutatni magát

Írta: REINHART GYULA.

Már túl vagyunk azon, vajjon megcsináljuk-e, vagy sem; most már csak azon gondolkozunk, azt tervezgetjük, miképpen lehet még szebb, még eredményesebb az Aradi Hét.

Ha már a timişoariai kétszer megcsinálták, a Zsilvölgyiek szinte elibünk törtek, megelőzve az itt, Aradon felmerült eszmét kigondolót annak megvalósításában, nekünk nem marad más hátra, minthogy az aradi még emlékezetesebbé, még nagyobbá, még jobban megalapozottá tegyük. El kell érünk a célunkat, hogy akik ide jönnek, igaz barátaink legyenek, szeretetükbe fogadjanak bennünket és sokszor visszatérjenek hozzánk.

Mert nincs nekünk aradiaknak más bajunk, minthogy magunkra vagyunk hagyatva. Árván, támogatók nélkül küzdünk a napi megélhetésért; nem vagyunk a központi hatalom kedvencel. Mikor osztogatásra kerül a sor, mellőznek minket, annál tetézetesebb rész vár ránk, amikor el akarunk venni valamit, vagy áldozatot kívánnak tőlünk. Dehogy merünk mi, aradiak, bátran kérni, vagy fellépni igazunk mellett. Szerényen meghúzódnunk, elrejtjük amink van, nehogy még néhány közintézményt elvegyenek tőlünk, hiszen már ledegradáltak kis megyeszékhellyé minket, a büszke kereskedelmi és ipari emporiumot, a Maros völgyének kulcsát.

Ez egyszer azonban mégis meg akarjuk mutatni, hogy mire vagyunk képesek. Be akarjuk mutatni termelvényeinket, amelyekről tudjuk, hogy elsőrendűek, izlés, csín és kivitelben mindenki szemben versenyképesek.

Meg akarjuk mutatni, hogy az aradi ipar évszázados alapjai szilárdak, mert minden tekintetben elsőrendűt produkálunk. Kereskedelmünk nemcsak megüti az európai színvonalat, hanem egyben éppen olyan megalapozott és sokoldalú is, mint az iparunk. Mezőgazdaságunk dicséretét a múlt évben a mezőgazdasági kamarák országos kongresszusa tette közre, amikor megállapította róla, hogy mintaszerű. Sport, kultúra és művészet minden tere is mindig első helyen voltunk és nem engedjük magunkat az élről lezoritani.

Egy nagy hibája azonban régi időktől fogva van Aradnak: nem voltunk lokálpatrióták és nem becsültük meg soha kellőképpen a sajátunkat. Az a bizonyos kritikai szellem túlságosan nagyra nőtt bennünk; ami aradi volt, lekicsinyeltük, harsogva dicsértük az idegent, szolgálak módjára hasra vágódtunk előtte és utáltunk minél hathatósabban lebecsülni minden esetben önmagunkat.

Ennek bizony ezentúl másképpen kell lennie. Az Aradi Hét megrendezése fog alkalmat adni arra, hogy felvonuljanak Arad ipari értékei, bizonyosságot téve arról, hogy a legszigorúbb kritikát is kiálljuk. Ezek az értékek azonban csak úgy érvényesülhetnek, ha kellő foglalatban és izléses körítésben szolgáljuk fel, Oriási munkát, nagy fáradságot, szorgalmat és még több kitartást igényel ez. Évtizedes közönyt és nemtörődomséget kell néhány hét munkája árán megtörnünk.

Ezt a munkát kezdjük meg e hó 29-én vasárnap délelőtt 11 órakor, amikor Arad iparosai az Iparos Kulturális nagytermében összegyűlnek annak megbecsülése végett, mivel tud az ipar egy-egy ága, minden egyes szakma külön-külön hozzájárulni az Aradi Hét fényének emeléséhez. Mert elsősorban nekünk, iparosoknak érdekünk, hogy végre olyan sok idő után bizonyosságot tegyünk előrehaladásunkról, hogy hova fejlődünk az 1925-ben rendezett aradi mintavásár óta.

A Lakberendezési Kiállítás fogja a látványosságok központját képezni, a rokonszakhak felsorakoztatásával. A ruházati ipar színes révükben fogja bemutatni az őszi divatot. Az élelmiszeri ipar mindent nyújtani fog, ami a költő szerint szem-szájnak ingere, mert ebben a tekintetben erkölcsünk nem változott: szegények vagyunk, de jól élünk...

Nagy gyáraink bizonyára megragadják az

alkalmat, hogy áldozatkészen vegyék ki a részüket a nagy bemutatóból.

A kereskedők bekapcsolódása Kirakatszeny és Olcsó Hét rendezése által a látogatók nagy tömegeit fogja ide vonzani. Ha május 11-től 17-ig Timişoara fényárban fog uszni, mert a kereskedők két lejes árban fogják kapni erre az időre az áramot, nem lesz akadálya annak sem, hogy egy hétig Arad is a fény városa legyen.

Állattenyésztésünk, nagyszerű faj-tenyésztésünk,

állataink, kitűnő lovaink bemutatása már nem helyi, hanem országos érdek. Nemesített vetőmagvaink szintén igen fontos tényezők. Vajjon nem szégyen, hogy hegyaljai borainkat, amelyek egykor világmárkák voltak, oly kevéssé ismerték, hogy a múlt esztendőben, amikor a külföldi kiállításra szóló kedvezményekről volt szó, a törvényből kimaradtak Arad-Hegyalja borai.

Hogy sport- és kultúregyleteink ki fogják venni a részüket, amikor Aradnak dicsőséget kell szerezni, nem kétséges.

Már pedig ha mindenünk meg van, csak arról van szó, hogy ne rejtjük a véka alá, hanem mutassuk be, mert a siker, az eredmény és ennek nyomában a gazdasági fellendítés nem fog elmaradni.

Ez a tudat buzdít bennünket, ez nem enged nyugodni és ehhez a sikert ígérő munkához várjuk a lelkesedést és csatlakozást mindazok részéről, akik tényezői ennek a városnak.

A timişoariai revíziós bizottság megvédte Salonta város hajszájával szemben a salontai ipartestületet

Megsemmisítették a városi tanácsnak a salontai ipartestület ellen hozott felfüggesztő határozatát.

Országsszerte felháborodást keltett iparoskörökben az a salonta-marei városi tanácsi határozat, amelyet alaptalan feljelentések hatása alatt a kiváros ideiglenes tanácsa hozott és amely szerint a törvények teljes negligálásával felfüggesztették a salontai ipartestület közbecsülésében álló vezetőjét.

Az ipartestület akkori vezetősége — mint annak idején jelentette Az Iparos, — igazságtudatában felelősséget jelentett be a törvénytelen és igazságtalan határozat ellen a timişoariai revíziós bizottságnál, ahol a napokban tárgyalták az ügyet Hermann táblabíró elnöksége alatt. A tárgyaláson a salontai ipartestület volt vezetőjét Halasi Andor dr. ipartestületi ügyész képviselte akinek előadása után a timişoariai revíziós bizottság megállapította, hogy

a városi tanácsi határozat teljesen önkényes és törvénytelen volt, miért is a határozatot megsemmisítették.

A véletlen közrejátszása volt, hogy a felfüggesztést másnap szabályszerűen meghirdetett tisztújító közgyűlés követte és így nem kellett a régi vezetőségnek a felfüggesztés hatása alatt szégyenkezve kivonulnia az ipartestületi iroda helyiségeiből, mert az új választás kevés kivétellel a régi vezetőséget helyezte vissza állásába. Itt is közrejátszott azonban a rosszindulat, hogy éppen azoknak kellett kimaradniuk az új vezetőségből, akiknek legnagyobb érdemük volt az ipartestületi székház megmentésében.

A timişoariai revíziós bizottság ítélete most

elégítelt szolgáltatott az igazságtalanul és jogtalanul megbántott ipartestületi vezetőségnek, mert a városi tanácsnak, mint elsőfokú iparhatóságnak felfüggesztő ítéletét megsemmisítette.

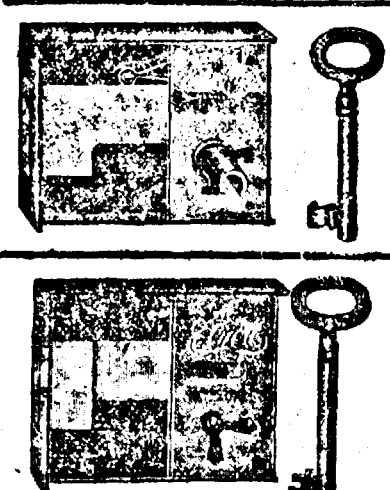
Ugyanezért intő példának kell, hogy szolgáljon a timişoariai revíziós bizottság igazságos ítélete a városi tanács és különösen Kovács Béla tanácselnök részére, — hogy az a bizonyos elnöki szék nem jelenti azt, hogy onnan becsületes és a közért dolgozó embereket pellengére lehessen állítani, — az igazság és törvény ellenére.

A salontai városi tanácsnak és a városi tanács elnökének a jövőben több megfontoltsággal és az erőszakosság mellőzésével kell itélkeznie, hogyha becsületes polgármestereknek a köz terén kifejtett becsületes munkásságáról van szó.

Ezenkívül a revíziós bizottság feltűnést keltő ítélete elvi jelentőségű is, mert a magas bírói fórum megvédte az autonóm salontai ipartestületet a politikai és egyéni hajszák következményeivel szemben.

BESZÉLGETÉS A STRANDON

- Manapság alig lehet megállapítani, hogy melyik a fiú és melyik a lány.
- Szerintem egészen könnyű. Az ott például egy leány.
- Honnét tudja?
- Onnét, hogy az én leányom.
- Magának könnyű, maga a papája.
- Pardon, én a mamája vagyok.

„ELZETT” BUTORZÁR

a legjobb,
legegyszerűbb,
minden igénynek
megfelelő

Kapható:
minden romániai vaskereskedésben!

Szállítások, pályázatok, árlejtések

BAKKANCS.

Aviatikai minisztérium Bucuresti, Bl. Elisabeta 89.: Május 4-én 10 ezer pár bakkancs beszerzése. Óvadék 5 százalék. Információk az adminisztratív osztálynál.

LADA.

Autonom Monopólpénztár Bucuresti. Május 19-én 1800 darab cinklemezettel bélelt láda beszerzése. Óvadék 5 százalék. Információk a CFR bevásárlási ügyosztályánál Bucuresti, Cal. Victoriei 152.

GRANITKŐ.

Tighina városa: Május 18-án 2000 vagon nyersgránitkő (előirányzat 4 millió 800.000 lej) és 50 vagon szabálytalan gránitkő (előirányzat 525.000 lej) beszerzése. Óvadék 5 százalék. Információk a primaria pénzügyi osztályánál.

AUTOBUSZKONCESSZIÓ.

Ploesti városa: Május 5-én a város területén a taxi-autobuszok személyszállításának koncesszionálása a város területén. A koncesszió időtartama három év, 1934. július 1-től kezdődőleg. Óvadék 5 százalék. Információk a primarián.

ÜVEG.

Szeszmonopol vezérigazgatósága Bucuresti: Május 15-én árlejtés egymillió darab egyliteres és 600 darab félliteres üveg szállítására enaturált szeszhez. Óvadék 5 százalék. Információk a szeszmonopol igazgatóságánál, Bucuresti, Str. Stavropoleos 15.

Belga
kristály

Modern
matt

TÜKRÖK ÜVEGEK CSISZOLT ÜVEGEK

legjobb minőségben és legolcsóbb áron.

PINTÉR & CO. cégnél

Arad, Str. Ioan Calv n 39

PIACON

— Hogy a tojás néni? —
— A prima két lej, nagyságám, a törött egy.
— Nahát akkor törjön össze nekem hamar tíz darabot

CSAK FELÜLRŐL

Grün sétál az uccán, jön Blau és teljes erejéből hátbavágja.
— Maga csirkefogó, — fordult vissza Grün, — hogy mer enigm hátbavágni!
— Pardon — feleli legnagyobb hidegvérrel a Blau, — azt hittem, hogy kegyed a Weisz.
— Nu és ha a Weisz, akkor sem kell így hátbavágni.
— Mi köze hozzá, hogy mekkora adagot sózok én a Weisz hátába?

FINOM KIS VENDÉGLŐ

— Pincér, egy déglött legyet találtam a levesben...
Igenis kérem, bizonyára a hőség ölte meg a kis rovar.

A tavasz már nem hoz gondot,

régi ruháimat

Hoszpodár-hoz küldöm

átfontan vegyileg tisztítanom

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

Az ipari újdonságok vására a budapesti mintavásár

Budapest, április 25. Most tartották meg Párisban a pszichológusok nemzetközi kongresszusát. Azon fordult a vita, melyek az emberi természet legfontosabb mozgatóerői. Érdekes, hogy a szakértők nagyrésze az éhséggel, a szerelemmel és az egyéb közismert tényezőkkel egy sorba állította az emberek kíváncsiságát, az újszerűség iránti érdeklődését, amely szerintük tényező nemcsak a szórakozási iparok, hanem a politikai és ugyanily mértékben a gazdasági élet jelenségeiben is. A meglepetésnek óriási jelentősége van, minden újszerű vonz és tömegsíkere csak az oly bemutatónak van, amelyek be tudják bizonyítani, hogy más mutatnak be az egyéb hasonló szervezeteknél.

Teljes mértékben számol ezzel az új megállapítással a magyar gyáripár, illetve a Budapesti Nemzetközi Vásár, amely ezévbén május 4-én nyitja meg kapuit azzal a fő mottóval, hogy: újszerű.

A vásár ennek a követelménynek ezuttal szinte minden vonatkozásban eleget is tesz. Ha körülnézünk a szervezetében, csak egyetlen dolgot találunk változatlanul: a vásár ez évben is 50%-os utazási kedvezményt biztosít látogatóinak és a vásárigazolvány ezuttal is feljogosít a magyar határ vízmentes átlépésére. Minden egyéb vonatkozásában a vásár új, más, mint az elmúlt évben. A területe kibővült, épületei egészen más egységbeosztást és teljesen új stílust mutatnak. A kiállítók is arra törekedtek, hogy lehetőleg semmi olyan árut ne hozzanak, ami a tavalyi, amiben a technikának valami haladása, a gyártás módszerének valamely újítása feltalálható ne volna. A kiállítók javarésze új iparcikkek termelésére tárt át. Szakértők szerint a magyar textilipar a világelső

szenzációt jelentő újításai vannak. Új nyersanyagot találtak fel, amely ma-holnap már talán mentesíti az országot a külföldi nyers gyapot behozatalától. Részleteket csak a legbeavatottabbak tudnak. Az érdekelt gyárak a vásár legnagyobb meglepetéseként tartogtják az új anyagból készült mintadarabokat.

A magyar vasutipar is újdonságokkal vonul fel. Cikkek, amelyeket azelőtt német vagy amerikai gyárak szállítottak, most már Magyarországon készülnek olcsóbb áron, mint a külföldi. Érdekes újításokat látunk az építőipar körében is. Az építőanyagok során akad olyan, amelynek találmánya csak alig két hónapos. A Nemzetközi Vásár látogatói körében meglepetés erejével fog hatni a magyar kozmetikai ipar váratlan terjeszkedése. Amióta a devizazárlat korlátozta a francia és amerikai pipereárak behozatalát a magyar vegyészeti ipar teljes lendülettel kezdett ezeknek a nagy gondot igénylő tömegcikknek előállításához. Lendületes fejlődést vett a bőripari is, amely legújabbban a bőripar hazájába Németországba exportál.

Melegítésnek szánták a vásár nemzetközi automobilkiállítását. Közismert, hogy a magyar automobilizmus az utóbbi években erősen viszárgyarmadt. Most új vámban adótörvényekkel tárgyalnak, amelyek megindítják ennek a szakmának forgalmát. Nyilván ezzel számol a nemzetközi automobilipar, amely ez évben közel ötször akkora méretben vesz részt a vásáron, mint máskor. Budapestben azzal számolnak, hogy mindezek az erőfeszítések sikerre vezetnek és évben, különös tekintettel arra, hogy a magyar piac olcsó, a konkurrenca javult és különleges devizakedvezmények is állnak rendelkezésre a vásár exportüzleteinek lebonyolítására.

A SPECIALIS SZÁMLABELYEGHIANY NÖVELI A VÁLLALATOK ADÓTERHEIT

Az április 1-én életbe lépett bélyegtörvény értelmében a nyugtákra is speciális számlabélyeg kell alkalmazni és a nyugtákat is másolatokkal kell készíteni. Mivel speciális számlabélyeg csak 2, 4, 10, 50 és 100 lejes címletekben van forgalomban, ez a számlák bélyegilletékének emelkedését is jelenti, mert például 3 és 7 lejes nyugtbélyeg helyett 4 és 8 lejes bélyeg kell alkalmazni a vállalatok a nyugtáknál alkalmazni. Ez a sérelem egyébként már a számlák bélyegzésénél is fennáll.

Eppen ezért a érdekeltek kéréssel fordultak a pénzügyminisztériumhoz, hogy helyezzen forgalomba 0,20, 1, 3 és 7 lejes speciális számlabélyegeket, hogy a vállalatok ne legyenek kénytelenek a kihágás elkerülése céljából magasabb értékű bélyeg alkalmazni, ami az adóterheket növeli és ellentétben áll a kormányának az adóterheket csökkentő politikájával.

Ne felejtse el!

A „MERCUR” cipőáruházban

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

elegáns cipőt kaphat olcsó áron!

ZU VIEL IST ZU VIEL

Ein Witwer, der zum zweitenmal geheiratet hatte, bekam eine eigenwillige und zänkische Frau. Nichts war ihr recht zu machen, und besonders an der Einrichtung der Wohnung fand sie täglich irgend etwas auszusetzen.

„Hier, diese schwarze Rase am Kamin, was soll denn die?“ fragte sie eines Tages. „Die muss fort oder es muss ein Gegenstück dazu her!“
„Dann schon lieber ein Gegenstück!“ seufzte der Mann. „Das ist nämlich die Urne mit der Asche meiner ersten Frau!“

Malomhengerek csiszolását és rovátkolását

szakszerűen, gyorsan,
olcsón végzi

Strzalka János

réz- és fémáru üzeme

Arad, Calea Saguna 110. sz.

FUTURISTA VICO

Két ur ül egymás mellett a villamosban. Az egyik ur nagyon sovány, a másik túlságosan kövér. Először a sovány szólal meg:

— Mondja uram, meg tudná nekem mondani, hogy e pillanatban hány óra van?

A kövér remélten mered a soványra, előveszi a körömréselőjét, megnézi a kis acélszerszámot és szigorúan szót foglaltja:

— Öt perc múlva egy forint husz.

A soványt kellemesen lepi meg a közlés. Mosolyogva válaszol:

— Igen? Hiszen akkor én le is szállhatok...

Es nyugodtan tovább utazik.

(Ezért a viccért ölte meg Kain szegény Ábelt. A szédő.)

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, labtörő, grádli, butorszővet, plüss, arik, butorugó, mindenféle kárpitoskellek. Zsák, zsineg, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és jula-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, új Neuman ház

Kik árusíthatnak illatszereket, kozmetikai cikkeket?

Szigoru ellenőrzést helyeznek kilátásba az egészségügyi hatóságok

A timisoarai Kereskedők Egyesülete közli, hogy az egészségügyi hatóságok részéről ismételt figyelmeztetést kapott arra vonatkozólag, hogy a szorosan vett illatszereket és kozmetikai cikkeket csak olyan üzletek árusíthatják, amelyek erre az egészségügyi hatóságoktól külön felhatalmazást nyertek, vagy a tulajdonképpeni szaküzletek, nevezetesen a gyógyszerárak, drogériák és illatszertárak (parfumeriák).

Az egészségügyi hatóságok kilátásba helyezték, hogy a legszigorubb ellenőrzést fogják gyakorolni rövidárkereskedésekben, fűszerkereskedésekben, fodrászüzletekben, stb. és a meg nem engedett cikkeket el fogják kobozni és azonkívül bírságot fognak kivetni.

Azok a cikkeket, amelyeket csak illatszerüzleteknek, drogériáknak és gyógyszeráraknak, vagy pedig különleges autorizáció alapján egyéb üzleteknek lehet árusítani, a következők: Csomagolt kölni víz, arcvíz, folyékony vagy kristályos brillantin, szemöldök- és szempillafesték, ceruza vagy folyékony alakban, arckrém, hajpomádé (cosmetique), kazetták, (cofrette), szőrtelenítő, körömlakk, illatszerek, körömfényezés, puderek, préselt puderek, talkpuder, ajakruza, illatosított fürdőszék, fehérnemű illatosító (sachet), mindennemű hajfestékek.

GALANT.

Ein Bettler klingelt an der Tür eines älteren Fräuleins und bittet um etwas zu essen. „Warum suchen Sie sich denn keine Arbeit? Sie sehen ja noch so jung aus“, sagt das Fräulein.

„Oh, meine Dame, das Aussehen trügt so oft! Ich bin alt genug, um Ihr Grossvater zu sein.“

Zwei Minuten später sass er in der Küche vor dem vollen Teller!

RANGSOR

Grün urnak dicsekszik a barátja.

— Érdekes, ha az ezredes bátyámmal sétálok az utcán, mindenki azt mondja nekem: méltóságos uram. Viszont ha a miniszter nagybátyámmal megyek, mindenki azt mondja: kegyelmes uram.

— Az semmi, — feleli Grün.

— En ha az nyósommal kimegyek az utcára, mindenki azt mondja, hogy — szent isten.

Tavaszi ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Fiók: Strada Bratianu 11.

AUTÓ ÉS MAS GÉPJÁRMŰTULAJDONOSOK ADÓHATRALEKA

A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeknek felhívja arra, hogy az autók és más gépjárműtulajdonosok közül többen még mindig nem fizették ki az adótörvény szerint esedékes negyedévi adójukat. A pénzügyminisztérium megengedte, hogy a gépjárműtulajdonosok 1934. április 30-ig terjedő, vagy az előző hónapoktól visszamaradt adójukat május 15-ig befizessék, ellenkező esetben az adó háromszorosát kell büntetésül fizetniük. A minisztérium azzal indokolja ezt az intézkedését, hogy az autók és más gépjárműtulajdonosok közül többen valószínűleg nem ismerték pontosan az adótörvény rájuk vonatkozó szakaszait.

A kisiparosok adóügyeire vonatkozó tudnivalók

Közl: SZABÓ BÉNI képviselő.

A kisiparosok ipari jövedelmi-adóját (Impozitul pe venituri Intreprinderilor Industriale) az egyenes-adókról (Contribuțiilor Directe) szóló 1933 évi törvény (lásd Mon. Of. 89. és 92—933 számát) határozza meg. E törvény 30. szakasza kimondja, hogy az ugynevezett patenta fixa szerint adóztandók meg a kisiparosok. Kisiparosoknak minősíti a törvény mindazokat, akik az 1932 december 31-iki fenyűzési és forgalmi adó törvény 12-ik szakasza alapján a fenyűzési és forgalmi adó fizetése alól fel vannak mentve. E szakasz az 1934. április havi törvény-módosítás rendjén, a kisiparosság javára, némi módosításon ment át és forgalmiadómentességet élvez az a kisiparos, aki vonatkozó ipartörvények alapján, valamely ipari szervnek, (Bresle) ipartestület, munkakamara kisipari osztálya stb. tagja, nem használ nagyobb gépet 5 HP-nél és nem alkalmaz 7 munkásnál (mester, vagy segéd. Tanonc vagy napszámos nem számít) többet.

Ezeket a kisiparosokat az egyenes adókról szóló törvény 30. szakasza a következő 10 osztályba sorozza be:

I. 5000 lej évi jövedelemig 300 lej, II. 5001—10.000-ig 700 lej, III. 10.001—15.000-ig 1200 lej, IV. 15.001—20.000-ig 1800 lej, V. 20.001—25.000 lejig 2300 lej, VI. 25.001—40.000-ig 3500 lej, VII. 40.001—50.000-ig 4600 lej, VIII. 50.001—75.000-ig 6800 lej, IX. 75.001—100.000-ig 9000 lej, X. 100.001—150.000 lej jövedelemig 14.000 lej.

A kisiparosok jövedelmi adóját a patenta fixa alapján, 1932-ben rötták ki 3 évi időre. A kiróváshoz alapul vették az 1929, 1930, 1931 évek jövedelmének középárányát. Ezen eljárás rendkívül sérelmes volt, mert a korábbi 3 év aránytalanul jobb jövedelme után állapították meg az adót későbbi olyan 3 évre, melyekben a kisiparosság gazdasági helyzete teljesen összeomlott a jövedelmek a minimumra csökkentek. A kisiparosság szervei állandóan kérték a hibás kiróvás módosítását, míg az akkori kormány az eredeti 8 osztályt, lefelé menőleg 2 új osztállyal 10-re szaporította, miáltal lehetőség nyílt a beosztások realisabb keresztülvitelére. Azonban a már megtörtént beosztásokon alig változtattak és így a sérelem ma is fennáll és ellene minden próbálkozás meddő maradt.

Az egyenes adókról szóló törvényt a jelenlegi kormány, 1934 március havában módosította és különböző leszállításokat eszközölt. A kisiparosokra vonatkozó fenti szakasz azonban változatlan maradt és az okvetlen szükséges leszállítások itt, az új osztályozások rendjén, kell megtörténnének, mire, a képviselőház adóügyi bizottságában is utalás történt.

A fentemlített 3 éves kivétel ez év végén jár le. A jövő év januárjában esedékes az új osztályozás. Ekkor kell résen legyen minden kisiparos, hogy az új beosztás megfeleljen mindenki tényleges helyzetének.

Állami akció a törvényes szesz-fogyasztás növelése céljából

A szeszelosztó vállalatok a jutalék felemelését és a monopolpálinka egységes típusának megszüntetését kéri a monopóltól

A szeszmonopol vezérigazgatósága, amint ismeretes, már a múlt évben akciót indított abban az irányban, hogy azokon a vidékeken, ahol a kisüstön való főzés nagymértékben el van terjedve, a legális szeszfogyasztást növelje. E célból tárgyalásokat kezdett a Discommal, amellyel a szeszmonopol a következő megyék szesz- és monopolpálinka-ellátására kötött szerződést: Ilfov, Brăila, Mehedinți, Gorj, Romanai, Caliacra, Bihor, Constanta, Tulcea, Vâlcea, Arges, Muscel, Arad, Durostor, Buzău, Alba, Caras, Severin, Timis-Torontal és Sutamare. Az első három megyében a szeszelosztást a Discom saját reziben, a többi megyékben pedig megbízottjai útján eszközli.

A Discommal kötött szerződés eredményesnek bizonyult, mert a Discom elosztó szervei útján a legkisebb községekbe is eljuttatta a monopolpálinkát és így annak fogyasztását, ezzel együtt pedig a szeszmonopol bevételeit is növelte.

Az utóbbi hónapokban azonban a szesz- és monopolpálinka fogyasztása azokban a megyékben, ahol a kisüstön való főzés nagymértékben el van terjedve, nem mutatott növekedést, mert egyrészt az egységes monopolpálinka nem felelt meg a fogyasztók ízlésének, másrészt pedig a szeszmonopol által fizetett jutalék nagyobb investíciókat nem tett lehetővé. Ezért a Discom és vele együtt mindazok a szeszelosztó nagykereskedők, akik gyengébb fogyasztású vidékeken működnek, akciót indítottak abban az irányban, hogy a szeszmonopol a monopolpálinka készítésénél bevezetett egységes típust szüntesse meg és az egyes vidékek ízlésének megfelelő erősségű monopolpálinkát hozzon forgalomba, ugyanakkor pedig emelje fel a gyengébb fogyasztású vidékeken a jutalékot is, hogy a fogyasztás növelése céljából úgy a nagykereskedők, mint a Discom nagyobb beruházásokat eszközölhessenek.

Cipészgyűlés Sighisoarán

A lábbelikészítők vasárnap, április 22-én Sighisoarán tartották meg kerületi közgyűlésüket, amelyen a brassói lábbelikészítőket Dánér Lajos szövetségi elnök, Bara Samu rokkantegyleti elnök és Dávid András szövetkezeti alelnök képviselték. A kongresszus behatárolta a lábbelikészítő kisipar összes sérelmeivel és nehézségeivel.

A háromnyelvű előadások kimerítően rámutattak azokra a gazdasági okokra, amelyek a mai színvonalra süllyesztették le a kisipart s ezzel 280 ezer kisiparos egzisztenciáját ásták alá. A gyűlés foglalkozott az általános szervezkedés kérdésével, továbbá a szaklap ügyével is.

A kongresszus kimondta, hogy a sérelmeket és határozati javaslatokat a képviselők útján a parlament, illetve a munkaügyi minisztérium elé juttatja, hogy az illetékesek lépéseket tegyenek ennek a siralmas állapotban lévő iparág megmentésére.

A gyűlés, amelyen Nagy- és Kisküküllő, Udvarhely-, Szeben-, Brassó- és Marosmegye képviselői is megjelentek, délelőtt 10 órakor kezdődött az iparegyletben. A megnyitó beszédet Mosora Aurél képviselő mondotta, akit a gyűlés később díszelnöknek választott meg. Felszólaltak még: dr. Cipler, dr. Seiwert, Dánér Lajos és Laczkovits Albert.

KORHAZBAN

— Magával mi történt?

— Spórolni akartam. A múltkor, amikor az a rémes idő volt, nem ültem taxiba, megfáztam és tüdőgyulladást kaptam. És maga miért van itt?

— Nem akartam spórolni. Beültem egy taxiba.

Mindennemű heggesztés

olcsón, szakszerűen

Strzalka János

réz- és fémáru üzemében Aradon,
Calea Saguna 110.

IPARI KIALLÍTÁS BUCURESTIBEN

Az UGIR kezdeményezésére még a folyó év őszén hatalmas ipari kiállítást szándékoznak rendezni Bucurestiben. Főképpen a vas- és fémipari vállalatok részvételére helyeznek nagy súlyt. A kiállítást előreláthatólag a Parcul Carolban rendezik, ahol e célból megfelelő csarnokokat építenek.

Aradi iparosok találkozóhelye:

FRIED FERENC
vendéglője, az aradi
Iparos Otthonban.

ÚJ KARTELLINKIVÜLI HENGERMŰ BUCURESTIBEN?

Elterjedt hírek szerint a Weiss Manfréd érdekeltségébe tartozó Metalloglobus bucuresti-i fémipari vállalat komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy Romániában egy új kartellenküli hengerművet állítson fel. A vonatkozó előkészületi munkálatok már komoly stádiumba jutottak. Könnyen megvalósíthatóvá teszi ezt a tervet az a körülmény, hogy a csepeli Weiss Manfréd-koncern közép-európai relációban hatalmas nehézipari vállalatok fölött rendelkezik. Az új ipartelep a hírek szerint kereskedelmi vasak, betongömbvas, ugyanakkor pedig vaslemez hemgerelésére rendezkedik be. A hengerművel kapcsolatban bővítenék eddigi gyártási programjukat is és elsősorban hengerhuzal és sodronyszeg gyártására fognak berendezkedni. Szigorúan bizalmas értesüléseink szerint a vas-, lemez-, illetve a szegkarterell tagjai körében nagy nyugalanság észlelhető a Metalloglobus tervével kapcsolatban.

Vésnökség, bélyegzőgyár

STAMPA
Karczagi & Illin

Arad, a főpostával szemben. Mindennemű modell és jelző stancák speciális gyártása.

MATHEMATIK.

„Auf einer fünfhundert Meter langen Strecke fahren zwei Motorradfahrer aufeinander zu. Der eine mit hundert Kilometer, der andere mit hundertzwanzig Kilometer Geschwindigkeit in der Stunde. Wo treffen sie einander?”

„Im Krankenhaus, Herr Professor!”

DER GRUND.

„Wenn ich bloss wüsste, wo ich mir das Reisen im Rücken geholt habe,” stöhnt Mackeben.

„Fahr’ nicht immer ohne mich Motorrad, so wirst du kein Reisen im Rücken kriegen,” fertigt ihn seine Freundin Rinkefell unwirsch ab.

KINDERKRANKHEITEN.

„Hattest du auch so schlimme Mäsen? Ich durfte vier Wochen nicht in die Schule.”

„Viel schlimmere, ich hatte sie in den Ferien.”

Megfelezi a szövetségi tagdíjat az aradi vendégipari szindikátus Cluj és Bucureşti között

Megválasztotta az új vezetőséget a tisztújító közgyűlés. — Lovasberényi Árpádot érdemei elismerésül díszelnökké választották.

Az Aradi Vendéglősök Szindikátusa kedden délután négy órai kezdettel tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelynek során Mohor Illés elnök ismertette a szindikátus tevékenységét. Az elnök szavait Madár József alelnök tolmácsolta magyar nyelven, majd pedig Demosreanu titkár olvasta fel jelentését, amelyben a zugkosztházak, valamint a jogtalanul italt árusítók elleni akcióról számolt be. Ezzel kapcsolatban Redis Pál és Lovasberényi Árpád indítványára a közgyűlés úgy döntött, hogy memorandumban kéri a pénzügyminisztériumtól és a monopol vezérigazgatóságtól a kérdés szabályozását. Több felszólalás után Mohor elnök javaslatot tett arra vonatkozólag, hogy az aradi szindikátus pártoló tagként keresse meg az összeköttetést a bucuresti-i Sindicatul Alimentar-ral, de függetlenségét továbbra is őrizze meg és a szindikátusok cluji központját továbbra is részesítse anyagi támogatásban. Lovasberényi Árpád az indítványt elfogadásra ajánlotta és Göckel Alfréd, Madár József, Valet Gyula hozzászólásai után a közgyűlés úgy határozott, hogy

a cluji szindikátusnak eddig juttatott összeget megfelezi és ennek az összegnek 50 százalékát a bucuresti-i, 50 százalékát pedig a cluji szervezetnek juttatja.

Ezután Lovasberényi Árpád, a „Vendéglős Otthon” alapjának bizottsági elnöke tartotta meg beszámolóját és egyben benyújtotta lemondását,

amelyet azonban a közgyűlés kérelmére visszavont. A közgyűlés felhatalmazást adott a választmánynak, hogy az otthon-alapból megfelelő házat vásároljanak és elfogadta Lovasberényi Árpád az indítványát is, hogy a szindikátus 24 ezer lejes feleslegét az otthon-alaphoz csatolják. Waszits József felolvasta a pénztári jelentést, majd pedig a titkár a mérleget és a költségvetést ismertette, amelyet a közgyűlés elfogadott. Mohor Illés indítványára

a közgyűlés Lovasberényi Árpádot érdemei elismerésül az Aradi Vendégipari Szindikátus örökös díszelnökké választotta meg.

Több szakkérdés tárgyalása után az új vezetőség megválasztására került a napirend. A titkos szavazás eredményeképpen a közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg:

Elnök: Mohor Illés. Társelnök: Scheer Elemér. Alelnökök: Madár József, Komóczy Béla. Megyei alelnökök (bánati): Kornett Vendel, (kö-rösvölgyi) Kaiser J. Pénztárnok: Waszits József. Ellenőr: Auer János. Eckstein Árpád, Horváth József. Ügyész: dr. Botiuc Elek. Választmányi tagok: Buzogány Márton, Lukács Lajos, Bérczi Károly, Redis Pál, Miklós János, Vágó Károly, Kornett Vendel, Németh Árpád, Preisz Gyula, Veliciu Flórián, Egler Antal, Philip József, Rosenfeld Vilmos, Perényi János, Pferschi József, Popa György. Póttagok: Biró Ferenc, Weil Károly.

Százezer lejes kártérítési per Aradváros ellen a tönkrement vendéglőért

Az aradi törvényszék most hirdetett ítéletet a perben, melyet Gerő Mendel, volt vendéglős indított a város, illetve egészségügyi vezetősége ellen. Gerő Mendel vendéglőjét 1930-ban bezáratták, azon indoklással, hogy nincsen száz lépésnyi távolság a legközelebbi italméréstől. Később a határozatot visszavonták ugyan, de közben a vendéglős tönkremenet és ki is lakottatták. Százezer lejes kártérítést kért és több tárgyaláson vitatkozott, hogy a város, vagy az egészségügyi minisztérium felelős-e a kárért. Legutóbb a törvényszék megállapította, hogy a vendéglős

bezárásáért az felelős, aki Gerő Mendel fel-lebbrése ellenére végrehajtotta a határozatot. A mostani tárgyaláson azonban megváltozott a helyzet és Cucu Vazul dr., akit tanúként hallgattak ki, kijelentette, hogy a vendéglősnek nem volt szabályszerű egészségügyi engedély, tehát azt jogosan csukták be. A törvényszék elfogadta ezt az érvelést és elutasította Gerő Mendel keresetét. A tönkrement vendéglős a Táblához felebbez és azzal érvel, hogy nem az egészségügyi engedély hiánya miatt zárták be üzletét és hogy az emiatt megindított kihágási perben felmentették.

Nincs védelem Aiudon a híres fegyház dőmping-árai ellen

Nagyobb bűnügyek kapcsán gyakran emlegetik Aiudot, amelynek fegyházában megátalkodott bűnözők várják éveik leteltét, vagy még inkább a közkegyelmet... A városnak tagadhatatlanul országos hírnevet kölcsönzött a rideg, sárga épület, amely lezárt kapukkal, tömör falakkal és rácsos ablakokkal trónol a házak felett, gögösen és dőlyfösen, mintha tudná, hogy ő a kisvárosban és egyetlen nevezetesség... Nem is árt a városnak a hírnév, de „nincsen rózsza tövis nélkül”...

A jelen esetben a töviseket az aiudi iparosok érzik, akiket a fegyház különösen az utóbbi időben, teljes pangásra és télenségre kárhoztatott. Asztalosok, szabók, lakatosok és cipészek között általános az elkeseredés, mert amióta a fegyház a rabokra támaszkodva, saját rezsijében ipari munkákba kezdett, a szó szoros értelmében munka nélkül állanak...

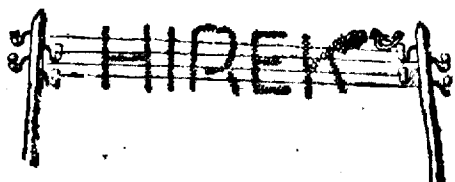
Lábbeli, ruha, cipő, butor, vászon a fegyházban olyan nevelésszerűen alacsony áron készül, amellyel az iparosok nem versenyezhetnek. Rabok mindig voltak, vannak és lesznek, a mun-

kaerő tehát kevésbé, mondhatnók, majdnem semmibe sem kerül! A vasrostélyos ablakok mögött lázas iramban folyik a munka, szünet nélkül csattognak az ollók, sziszegnek a gyaluk és dübörögnek a kalapácsok, a városban azonban a nemrég még több inással és segéddel dolgoztató iparosok szárszámait is pókháló lepi be...

Röviden: a fegyház-dőmping az aiudi iparosokat lassu halálra ítélte.

Igaz ugyan, hogy a fegyház az államtól vajmi kevés támogatást kap és így nem is lehet azon megbotránkozni, ha fentartási költségeit valahogyan elő szeretné teremteni, de miért igyák meg ennek a levét az amugyis száz teher alatt nyögő, különben is válságos helyzetbe jutott iparosok?

A helyzet teljesen sötét és a jövő még fehérebb: amíg ölnék, rabolnak és gyilkolnak az emberek, addig a fegyháznak sem kell ingyenes munkaerőkről gondoskodnia... Addig vigan folyhat a dőmping!

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Ezen költséknél árendedmény.

Redactia si administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

— Trauernachrichten. In Timisoara, Str. Bonnaz 15, verschied nach kurzem Leiden an seinem 75. Geburtstag der Schuchmachermeister Martin Klein. Er wird von seiner Gattin, geb. Emilie Ludmayer, seiner Tochter Pauline Klein und einer grossen Verwandtschaft betrauert. Das Begräbnis findet morgen, Sonntag nachmittags um 3 Uhr von der Kapelle des Josefstadter Friedhofes aus statt.

— Elmaradnak a május első napjaira kitűzött adófelbecslési tárgyalások. A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztálya ezúton közli, hogy a május 1, 2, 3 és 4-re, a felbecslési bizottság elé beidézték ezeken a napokon ne jelenjenek meg, mert a bizottság ülése bizonytalan időre elmarad. Az újabb időpontot a pénzügyigazgatóság majd a lapok útján közli.

— Május elején lép életbe az új kontingentálási törvény. Az új kontingentálási törvény végleges formája elkészült és az május 1-én lép életbe.

— Az új házak adómentességének alkalmazása. A Madgearu-féle adótörvény tudvalevőleg korlátozza az új házakra érvényben volt adómentességet a Madgearu-féle törvényt a gyakorlatban a pénzügyigazgatóságok még szűkebb körben magyarázták és alkalmazták, mint ahogy azt a törvény szövege előírja. Erre való tekintettel a pénzügyminiszter körrendeletben utasította a pénzügyi hatóságokat, hogy a törvény által engedélyezett adómentességet úgy a már elkészült, mint az építés alatt álló, sőt azokra az új házakra is adják meg, amelyekre az 1934 év folyamán adnak ki építési engedélyt. Az adókedvezmény azokra a toldalak épületekre is kiterjed, amelynek legalább a felét reprezentálják annak az épületnek, amelyhez hozzáépítették.

— A motortulajdonosok figyelmébe. Az aradi iparfelügyelőség a napokban átiratot intézett a városhoz, amelyben kifejtette, hogy a jövőben a város területén semminemű gőz- vagy robbanómotor gépezet nem működhet a felügyelőség külön engedélye nélkül. Az iparfelügyelőség itt az energia és biztonsági törvény egyik intézkedésére hivatkozik, amelyet eddig úgy látszik nem vettek kellő mértékben tekintetbe. Ennek folytán a város vezetésége nyomtatékosan felhívja mindazokat, akik gőz, petroleum, benzín, vagy másfajta robbanómotor hirtokában vannak, ha még eddig nem tették, úgy a legrövidebb időn belül működési engedélyt váltsanak ki. Az engedélyt az iparfelügyelőségnél kell kérőnyezni ugyanakkor pedig 350 lej illetéket kell a pénzügyigazgatóságnál befizetniük a kereskedelmi minisztérium javára.

Legszebben fányez, mos, vasal

BUTTINGER TERÉZ
gőzmosódája

Arad, Strada Consistorială 35:
in curtea. Az udvarban

Megalakul az összes kereskedelmi érdekszövetségeket egyesítő csúcsszervezet

Az új közgazdasági alakulat Bucurestiben fog székelni és Fried János dr. vezetésével ez év nyarán már meg is kezdi működését

Vasárnap délután tartották Aradon az értekezletet, amelyre az ország valamennyi kereskedelmi érdekképviselője elküldötte megbízottját. Az országos jelentőségű megbeszélések az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöki tanácsülés keretén belül történtek meg. A tanácsülésen az összes delegátusok megjelentek számszerint mintegy harmincan. Itt volt Kun Richárd a Szövetség elnöke, Fried János dr. a szövetség főtitkára, D. Niculescu-Ritz, a Sfatul Negustoresc elnöke, a Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetségének alelnöke, Arthur Achsenfeld, a Sfatul főtitkára, A. Solomon Ide, a külkereskedelmi érdekképviselők főtitkára, valamint a Handlsgremiumok képviselőjében Palmerth elnök.

Az elnöki tanácsülés elsősorban azzal a kérdéssel foglalkozott: Szükséges-e egy közös, az egyes érdekképviselők felett álló, illetve ezeket összefogó „csúcs-szervezet” megteremtése?

A kibővült elnöki tanácsülés erre vonatkozólag a következő elvi határozatot hozta:

„Feltétlenül szükséges egy, az egyes érdekképviselőket egyesítő csúcs-szervezet megalakítása. A szervezet keretén belül a Kereskedelmi Testületek Szövetsége, a Sfatul Negustoresc és a Handlsgremiumok megtartanak önállóságu-

kat, amit az új szervezet neve is dokumentál majd: Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetsége, együttműködésében a Sfatul Negustoresc-kel és a Handlsgremiumokkal.”

A most kialakult elképzelések szerint, a gyakorlati megvalósítás úgy történne, hogy egy a szövetség, mint a Handlsgremiumok központi irodát rendeznének be a Sfatul Negustoresc bucuresti-i központjában.

A kibővült elnöki tanácsülés, miután elvben kimondotta, hogy a közös csúcsszervezet megteremtése feltétlenül fontos és megvalósítandó, elhatározta, hogy a vasárnapi elnöki tanácsülésen résztvevő egyes egyesületek, saját egyesületük elé viszik a tervezetet, megállapítják, hogy az egyes érdekképviselői szervezetek miképpen tudják majd anyagilag támogatni a központi irodát. Ha ezeket a kérdéseket külön-külön tárgyalják és már az egyes érdekképviselői szervezeteknél határozat van erre vonatkozólag, akkor közös bizottságot küldenek majd ki a gyakorlati megvalósítás keresztülvételére.

A tervek szerint arra lehet következtetni, hogy a közös központi kereskedő-szervezet már rövidesen megkezdí munkáját. Remélni lehet, hogy a bucuresti-i iroda már júniusban meg is kezdi működését.

Építőiparosok panaszgyűlése Deván, ahol még a Nemzeti Bank is kontárokkal dolgozott

A kontárprobléma csak akkor oldódik meg, ha a kontároknak megújítták a munkaválalást. Így munkakalkulációhoz juttatják az iparrendelvényekkel működő, tehát közterhekkel is viselő iparosokat és lehetőségeket nyújtanak ezeknek arra, hogy munkaerővel alkalmazzanak. Leapszál azokkal azok száma, akik most kontárkodva, vagyis az árak lerontásával szerzik meg a napi kenyérre való. Mivel az állam érdeke mellett is szól ez az igazság, a legfőbb munkaügyi hatóság, a munkaügyi minisztérium, országos körrendeletben utasította összes szerveit, hogy az idevonatkozó törvény összes rendelkezéseinek értelmében védjék meg az adófizető iparosok táborát.

E rendelet értelmében egyes helyeken el is jártak a kontárok ellen, de vajmi kevés eredménnyel. A közönség ugyanis rájött arra, hogy az adót, betegesgélyzőt stb.-ket nem fizelő kontár olcsóbban tud munkát vállalni, mint az a bejegyzett iparos, akinél mindezeket a vállalt munkából kell megkeresni.

Deván a beállott tavaszi építkezések kapcsán a munkaadók tartózkodási és építkezési esetében fordult már elő, hogy a munkálatoikat nem szakképzett adófizető iparosokkal végeztették el, hanem kontárokkal. Az építésszek s velük együtt a szakma egyes ágaiban dolgozó iparosok Gál Béla építőipari szindikátusi elnökkel az élen, a napokban gyűlést tartottak, ahol kimondták, hogy minden egyes kontár-esetet a hatóságok tudomására hoznak s kvetelik, hogy ne csak a munkavállalót tiltásák el a munkától, hanem a törvény előírásának megfelelően, sújtsák büntetéssel azt is, aki az alkalmazást nyújtotta. Ha pedig ez nem elegendő lenne — mondják határozatukban — akkor egytől-egytől beadják iparrendelvényüket, mert ha nem ezt teszik, akkor amúgy is túl magasán megállapított adójuk növekedne csak.

E határozatot f. hó 21-én 15 tagú küldöttség dr. Hossu fogorvos iparistületi elnök vezetésével a város polgármesterének is tudomására hozta. A küldöttség felsorolla, hogy idáig kik és mikor alkalmaztak kontárokat. A felsorollak közt szerepel a Román Nemzeti Bank Fiókinézete is, mely Deva főterén lévő emeletes székházának renovalásánál szintén csak kontárokat alkalmazott, jöllehet a törvények — lévén emeletes házról szó — magasabb képesítésű építősztr innak elő ilyen munka elvégzésére. Másik jellemző eset, hogy egy épületanyagraktár cég, — amely pedig az építőiparosok vásárlásából tartja fenn magát — ugyancsak kontároknak adta ki a szükségesé vált építkezést.

Perjan polgármester a küldöttségnek adott válaszában kijelentette, hogy a város is a legszigorubbán fog eljárni a kontárok és az azokat alkalmazó építelők ellen és minden tekintetben támogatni fogja a szindikátusnak azt az akcióját, melynek célja a törvény kezére juttatni azokat, akik mégis alkalmaznak kontárokat. A devai építőiparosok ezután bizottságot alakítottak, mely a jövőben rendőri segédlettel razziákat fog tartani s ha megállapítják, hogy a kontár alkalmazása fennforog, a helyszínen felvételik a rendőri megbízottakkal azt a jegyzőkönyvet, melyet a törvény a büntetés kirovásának előfeltételeként előír.

— Szigorúan büntetik a munkaadókat, akik gyermekeket alkalmaznak. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszter körrendeletet küldött az ország valamennyi Munkakamarájához, amelyben felhívja a Munkakamarák figyelmét arra, hogy gyermekeket és asszonyokat ne alkalmazzanak a munkaügyi törvény idevonatkozó szakasainak mellőzésével. A munkaadók — mondja a körrendelet — a törvény rendelkezési dacára 14 éven aluli gyermekeket alkalmaznak inasokként. A miniszter a legszigorubb megtorló intézkedéseket helyezi kilátásba azok ellen, akik ilyenmő kiharásokat követnek el.

Keine formulare für Steuerdeklarationen

Die hiesigen Banken und Grossunternehmungen, die im Sinne des neuen Steuergesetzes verpflichtet sind, Steuerdeklarationen bis Ende April einzureichen, befinden sich in einer fatalen Lage. Die Deklarationen müssen aus Formularen eingereicht werden, die von der Finanzdirektion zur Verfügung gestellt werden. Die Bestimmungen des Gesetzes sind in dieser Hinsicht kategorisch und die Deklarationen müssen bis Ende des Monats unbedingt eingebracht werden. Die Interessenten bekommen aber von der Finanzdirektion keine Formulare, weil — die Finanzdirektion noch keine Formulare hat. Hier hilft gar nichts. Die Formulare müssen aus Buresti besorgt werden, die Finanzdirektion urgierte telegraphisch — aber die Formulare kamen nicht an. Und wenn sie auch ankommen, wird es technis kaum zu bewältigen sein, in wenigen Tagen die Arbeit zusammenzuheften. Man wird von Glück sperchen können, wenn die Interessenten daraus keinen Rechtteil haben werden, weil das Finanzministerium nicht rechtzeitig Formulare zur Verfügung stellte.

— A devai ipartestület minden vasárnap ismeretterjesztő előadásokat tart orvosok, ügyvédek és mérnökök vezetése mellett. Előadásra kerül minden olyan dolog, amire a mai iparosnak feltétlen szüksége van. Üdvös volna, ha az eszme az ország minden részéből követőkre találna.

VALASZTEK

Mondd, melyik nő a gyöngédebb: a barba, a szőke, vagy a fekete?
— Ha hazamegyek, majd megkérdem a feleségemtől, ő már mind a három volt.

INTIM VISZONY

— Hányszor mondtam már neked, Pityu, hogy kopogtatás nélkül nem szabad belépni a szobába.

— De anyuskám, hiszen mi már olyan régen ismerjük egymást.

DER RUDERER.

Wamst will abnehmen.
Wamst tritt einem Rudeklub bei.
Der Sommer ist zu Ende. Wamst ist noch dicke.

„Haben Sie nicht fleissig gerudert?“

„Doch. Jeden Tag. Im Doppelvierer.“

„Und da haben Sie nicht abgenommen?“

Wamst lächelt:

„Nein. Ich war Steuermann.“

KONCERTEN

— Bizonyos, hogy ennek a világhírű hegedűsnek magizethetetlenül nagy élményt nyújt a játéka.

— Jó, jó, de nyolcvan lej a legolcsóbb szék, ami egy kissé mégiscsak nagyon sok...

AKI A VIRAGOT SZERETI...

— Hogy lehet az, hogy maga, aki olyan nagyon szereti a nőket, nem nősül meg?

— Istenem, a virágot is szeretem, de azért nem megyek mindjárt kertésznek.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Inmormantare a Reunitei Civile de Binefacere din Arad prin prezentarea comunică cu asociații, că cotizațiunile de decedat sunt scadente până la numărul curent.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjai Igazgatósága ezúton közli a tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sorsszámokig esedékesek:

In grupa I. csoportban elhalt Battyányi (József) Mihályné 686, a II. csoportban Pillisi Átalin miatt a 781. sorsszámig.

Rugám membrii a anunța schimbările de domiciliu la efectuarea plății cotizațiilor.

Kérjük tagjaink lakcímváltozásait a halálzási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industriștilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanță cu cotizațiile lor, să achite restanța in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagjai joguk automatikusan megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa „A” csoportban: 769. Iosif Nedelkó József. — In grupa „B” csoportban: 760. Vad. Iosif Ioan Gábor Jánosné, 761. Francisc Brunner Ferenc.

Hol és mit vásárolhat a Mercur-tag?

Női- és férfi szöveteket

az összes kelengyecikkek
Friedmann és Schwartz
divatáruházában.
ARAD, Str. Metianu 4. Hunyadi-p.

Dein Paula

női
kalapszalónja
Arad, Strada Bratianu 9.

Nászajándékok alkalmi ajándékok

legjobb beszerzési forrása
Kun József ékszerész
ARAD, Bul. Regina Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját műhelyemben.

Czernóczy Imre

cipőüzlete
kész és mérték utáni
cipők legjobb
beszerzési forrása!!
Arad, Strada Mărășești 4. sz.

A tavaszi és nyári idényre beérkezett

CIPŐKET

legolcsóbban árusítja
Mercur Cipőáruház Rt.
ARAD, Piața Avram Iancu 21.

RÁDIO

alkatrészek és csövek legelőnyösebb beszerzési forrása

Geller Rádió

ARAD, Str. Bratianu 7.

Szemüvegek

fényképezőgépek
totocikkek

Amatőr felvételek kidolgozása legjobban és legolcsóbban!

OPTICUM

Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18.

Iskolai írószerek
Irodai felszerelések
Rajz és technikai cikkek
Nyomtatványok, stb.

Max Molnár és Tsa

Arad, Strada Bratianu
és Strada Iosif Vulcan sarkán

Nagy Imre

női divatteremben
készülnek a legújabb
ujdonságok.
Arad, Strada Eminescu 2. sz.

Allandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek

CIPŐK

ben. Legolcsóbb ár saját munka!
Czernóczy Mihály
ARAD, Str. Eminescu 20-22.

Baranyi Ferenc

uriszabósága
ARAD, Str. Bratianu 15.

Speciális butor

nappali és
kombinált szoba

Reinhart

Fülöp butorgyár
ARAD, Str. Horia 2. Városházával szemben.

Szőrmebundák és téli

kabátok

nyári gondozása

szavatosság mellett. Villanyerőre berendezett porológép.
Engelhardt szőrmearuház
ARAD, Str. Eminescu 1. Vadász-kürt szálló épülete.

Női kabátok, retikülök

nagy választékban.
Legújabb modellek!
Lyone divatáruház
Arad, Neuman-palota.

Ha még nem tagja a Mercurnak, jelentkezzen az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetében. Arad. Strada Bratianu 18.